

A Starcevic-párt bomlása.

— Saját tudósítónktól. —

Zágráb, okt. 5.

Barcsics Erazmus képviselő kilépése a Starcevic-pártból ez idő szerint legfontosabb politikai eseménye Horvátországnak. Az öreg Starcevic hívei tagadják ugyan az esemény politikai jelentőségét, de azért mindenki tudja, hogy e kiváló férfi kilépése nagy csapás a horvátországi radikális pártra nézve, mert követni fogja őt a pártnak minden tisztességes eleme. Akkor zörrent össze először a pártvezérrel, mikor az utóbbi egy *Jubileumok* című cikksorozatban hevesen megtámadta Strossmayer püspököt. Barcsics sietett kijelenteni, hogy ebben a dologban nem ért egyet Starceviccsel s a pártnak valamennyi tengerparti tagja csatlakozott hozzá.

A jogpártnak (a mint a Starcevic párt magát nevezni szereti) e nyilatkozat után tartott első ülése igen zajos volt. A támadások éle Barcsics ellen irányult, a ki elragadó ékesszólással védelmezte magát. Egyszerre csak megjelenik az ülésen az öreg Starcevic s hosszú beszédben mondta el véleményét a dologról. A beszédnek állítólag olyan lesújtó hatása volt, hogy Barcsics könyekre fakadt s töredelmesen elismerte, hogy a mit a pártvezér Strossmayerrel irt, az mind való igaz. Bizonyos ellenben csak az, hogy Barcsics ez idő óta egyszer sem szólalt föl a tartománygyűlésen s még csak nem is prenumerált a pártközlönyre.

A súlyos csapást, mely a pártot érte, azzal akarják helyreütni Starcevic emberei, hogy a legálább rágalmakkal illetik Barcsicsot. Azt híresztelik a többek közt, hogy kilépésével csak megelőzte kigolyóztatását.

Barcsics csak arra vár, míg egy kompakt párt alakul, mely a délszlávok egyesítésének jelszava alatt az összes horvát hazafiakat maga köré fogja gyűjteni. Ehhez pedig nem kell egyéb, mint kifogyhatatlan türelem és hosszú, igen hosszú élet. Barcsics most hatvan esztendő s így nem valószínű, hogy megéri programja megvalósulását, de nem örök meg gyermekei, sőt unokái sem.

Barcsics példáját legközelebb Valusnig, Urpani és Lovrencsevics Starcevic-spárti képviselők fogják követni, mi által egygyel szaporodni fognak a Horvátország politikai életében terv és program nélkül szerte bolyongó frakciók. Barcsics kilépésének a jogpártból megvan az a haszna, hogy fölfedezte a nemzet előtt a Starcevic pártiak üzemét, förtelmes elvadulását és merev tagadását. Ővé az érdem, hogy rést ütött az öreg Starcevic hajthatatlan autokráciáján.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

Budapest, okt. 6.

— **Új kölcsön a lipótvárosi bazilika építésére.** A lipótvárosi templomépitési bizottság tegnap Alkér Gusztáv tanácsos elnökle alatt ülést tartott, a melyen Ybl Miklós bemutatta a templom külseje teljes befejezésének tervét, a minek keresztülviteléhez 320,000 frt költség szükséges. Minthogy pedig az állam által most folyósított 124,000 forint az utolsó államszegély, a főváros költségvetésébe pedig csak 32,000 frt évi segély van előirányozva, hogy az építkezés haladása meg ne akadjon, az elnöklő Alkér Gusztáv indítványára a bizottság előterjesztést intéz a tanácshoz és a közgyűléshez, hogy az építés folytatására a belső díszítésekre 600,000 frt fűggő kölcsönt kössön, a melynek amortizálására szolgáljon az évi 32,000 frtos fővárosi segély. Ezen az uton 2 és fél év alatt a bazilika külsejének építése befejezhető lesz s a festések stb. belül is megtörténhetnek egész a kupoláig. Ezentulra marad még 12 oltár föllállítása s egyéb felszerelés. A bazárokat a templom környékéről a külső befejezés után el fogják távolítani s a teret parkozzák. A kupola tetőjére az óriási keresztet október 19-én fogják a fővárosi tanács jelenlétében felhuzni. A kereszt gombjába a szokásos okmányokat teszik.

— A vendéglők zárórāja. A belügyi és kereskedelmi miniszterek egyetértőleg értesítették a

fővárosi közönséget, hogy a vendéglői zárórának éjfél után 1-ig való kiterjesztését nem hagyják jóvá, mert éjfélig a nyitva tartás ugy a közönség, mint a vendéglők érdekében elégségesnek látszik.

— **Haberhauer János** tanácsos, holnap két heti szabadságra távozik. Távolléte alatt ez osztályt Rózs a Péter tanácsos vezeti.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Budapest, okt. 6.

* **(Nemzeti színház.)** A tél folyamán érdekes kísérletnek lesznek tanui a nemzeti színház látogatói. A bécsi burgszínháznak egy volt ifju tagja, Normándi Róza, teszi első színpadi kísérletét magyar nyelven. Normándi kisasszony ugyanis budapesti származású s a magyar nyelvet teljesen bírja. A szükséges művészeti tanfolyam elvégzésével német színész nő lett ez előtt két évvel, s ez időből egy esztendőt a burgszínházban töltött.

* **(Új cimbalom.)** E speciális magyar hangszer újban nagyon kedvelté lett. Elterjedése azonban felfedte ennek egyuttal hátrányait is, melyeken egymásután igyekeztek segíteni. A pedálos, centrális és fedőlap nélküli való cimbalom után jön az új *expressz-cimbalom*, melyet ma délután mutatott be feltalálója, Wizer, a *Vigadóban* szép számú érdeklődő közönség előtt. Az új találmány kétség-ségtelenül gyors elterjedésre számíthat, mert a fizika törvényeinek kellő ismeretével és számbavételével készült; így a leglényegesebb ujtás a felső rezonánc-lapról a hurokat tartó lábakra eltávolítása, mely által a fedőlap megszabadult az eddig ránehezkedő óriás nyomás alól, melyet a kifeszített hurokat a lábakkal elmozdítva, ugy mint eddig, két-három hangra, mely majdnem lehetetlenné tette a tökéletes hangolást, hanem egy hur csak egy hangot ad s így a hangolás tökéletes. A pedál azonkívül, hogy nyitva hagyja, vagy fedi a hurokat, még egy középállásban is lehet, mely egy kissé elfojtott, de azért elég csengő hangot ad s ily módon a nűanszirozás is többoldalú. A cimbalomverőre is félannyi gyapotot alkalmaz a feltaláló, mint az eddigieknél, a mi által a felső hangok csengése intenzív marad, mert a könnyű ütőpálcát a megtörtött hur mindjárt visszaveri s így nem akadályozza az a rezgést. A feltaláló már szabadságot kért új cimbalomára, melyet legközelebb szándékozik bemutatni az ország nagyobb városaiban.

* **(Magyar színészet Temesvárott.)** Temesvárról táviratozzák: A temesvári magyar színügygyámoló egyesület mai népes tisztújító közgyűlésében elnöknek Molnár Viktor főispán választotta meg.

* **(Műkiállítás Pozsonyban.)** Levelezőnk írja. Ma délben tartotta a pozsonyi képzőművészeti egyesület első őszi választmányi ülését a kaszinóban. A tagok, Wiegand Károly elnökle alatt elhatározták, hogy az idén is a gyobbszabású kiállítást rendeznek, mely december hó 15-én nyílik meg. A rendezendő kiállítás, mely immár az ötödik Pozsonyban, nemzetközi lesz, de legzadagabban a hazai festők lesznek benne képviselve. A meghívókat már e héten küldik szét.

* **(Egyetemi matiné.)** Az egyetemi olvasókör ez idei matinéi sorát a mai nyitotta meg a Vigadó kis termében, az eddigi uzustól eltérőleg nem a megyeházi nagy teremben. A közönség java részét ez alkalommal is a hölgyek képezték, állandó vendégei az ifjúság matinéinak. A nagy napra Jánosy Béla szavaltat emlékeztetett, ki a bárány Emilnek *Oktober hatodikára* irt alkalmi költeményét szavaltta el nagy hatással. Tószögi Andor matiné-elnök megnyitója és egy férfinégyes után Loosz István olvasta fel *Reviczky Gyula emlékezete* című tanulmányát. Az elhunyt költő egyik legszebb költeményét, *Pán halálát*, Demkó Endre szavaltta. Vándory Aurél zongorázott, Tószögi pedig egy saját szerzeményű szatirját olvasta fel. — A matiné korántsem ért el oly sikert, mint a milyent az előző években tapasztaltunk.

TÁVIRATOK.

Szilágyi Dezső Bécsben.

Bécs, okt. 6. Szilágyi miniszter ma délben látogatást tett a közös külügyminisztériumban és reszortjabeli ügyekben hosszabb időig értekezett Szögyényi első osztályfőnökkel

A francia pótválasztások.

Páris, okt. 6. A választások teljes csendben folytak le. A választók nagy számban vettek részt a szavazásban. Különös eset nem történt. Mindössze 180 pótválasztás volt.

Páris, okt. 6. Az 1. kerületben megválasztották Ives Guyot közmunkaminisztert 6113 szavazattal Tourquet ellenében, ki 5417 szavazatot kapott. A 9. kerületben megválasztott Berger 6136 szavazattal Andrieux 4867 szavazata ellenében. A 11. kerületben Floquet győzött 5284 szavazattal Nicot 3208 szavazata ellenében. A 18. kerületben Laisant választott meg 3660 szavazattal Latont ellenében, ki 3214 szavazatot kapott. A Girondemegyében Chiche és Aimelafille Boulanger pártiak választattak meg.

Páris, okt. 6. (Saját tudósítónk távirata.) A vidéki pótválasztások eredménye eddig az, hogy megválasztottak 120 köztársaságit, 60 boulangistát és reakcionáriust. Constans nagy többséggel lett meg.

Páris, okt. 6. (Saját tudósítónk távirata.) Párisban megválasztottak még Lockroy és Revillon köztársaságiak; a boulangisták közül: Mermeix, Laur, Naquet, Rochefort megbukott.

Bismarck herceg a békeről.

Páris, okt. 6. A Havas-ügynökség jelentése. A *Journal de Debats* berlini távirata szerint Bismarck herceg Hamburgban a következő szavakat intézte a faiparosok kongresszusának elnökéhez:

„A külügyi viszonyok olyannyira békés jellegűek, hogy önök aggodalom nélkül hozzájárulhatnak munkáikhoz. Ez nem mindig volt így. Volt idő és pedig még nem régen, midőn Angolország még itóvázott, vajjon a megvadult bika, vagy a hizott, emésztéssel foglalkozó marha szerepét játsza-e. Ma már elhatározásra jutott és én kezeskedhetem önöknek, hogy a béke biztosítva van.

Natália otthon.

Belgrád, okt. 6. Az *Agence de Belgrade* jelentése: Natália királyné találkozásának kérdése fával, Sándor királylyal, még eldöntetlen. A kormány még mindig semleges álláspontot foglal el. Nem lehetetlen, hogy a kérdés a szkupstina megnyitásig elintézetlen maradjon. Ez esetben bizonyos, hogy indítványt fognak a szkupstina elé terjeszteni, hogy Natália anyakirályné és Sándor király egymáshoz való viszonya szabályoztassék. A kormány az ily indítványhoz bizonyára hozzá fog járulni.

Belgrád, okt. 6. Az *Agence de Belgrade* azt a hirt, hogy Gruic miniszterelnök értekezett volna Natália királynéval, illetékes helyről nyert értesülés alapján valótlannak mondja.

A cárevics Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, okt. 6. Az *Ag. Constantinople* jelenti, hogy illetékes helyről nyert értesülés szerint itt mit sem tudnak arról, hogy az orosz trónörökös nagyherceg látogatása kilátásba helyeztetett volna.

Rettenetes vihar.

Róma, okt. 6. Cagliari tartományban tegnap nagy vihar volt, mely tetemes károkat okozott. Cagliari városban magában 200 háznál több romba dőlt. A romok alatt eddig 10 holttestet találtak. Tartanak tőle, hogy még több áldozat is van a romok alatt. Quartuccióban 30 ház dőlt össze és eddig öt ember holttestére akadtak. A hatóságok a mentést szervezik.

Róma, okt. 6. Hir szerint az athéni menyegzőn a genuai herceg fogja az olasz udvart képviselni.